

Liite nro 7
Peruspalv.ltk 12.6.2012
Liite nro 2
Peruspalv.ltk 11.4.2012 § 41
Liite nro 1
Peruspalv.ltk.19.2.2013
LIITE 2
Peruspalv.ltk. 19.3.2013 § 32

Ikääntyvien PERHEHOIDON TOIMINTAOHJE

LAPINLAHDEN KUNTA

1. PERHEHOITO

Lapinlahden kunnan toimeksiantosuhteisen perhehoidon toiminta perustuu perhehoitoa koskeviin lakeihin ja tähän toimintaohjeeseen. Toimintaohje on hallinnollinen päätös ikäihmisten toimeksiantosuhteisen perhehoidon toteuttamiseksi. Perhehoidon toimintaohje palvelee perhehoidon kaikkia sopijaosapuolia: perhehoitoon tulevaa/perhehoitajaa ja sijoitettavaa kuntaa.

1.1 Perhehoidon tarkoitus ja tavoite

Perhehoidolla tarkoitetaan henkilön hoidon, hoivan tai muun ympärivuorokautisen huolenpidon järjestämistä perhehoitajan kodissa. Perhehoitajan koti on yksityiskoti. Perhehoito on tarkoitettu henkilöille, joille sen arvioidaan olevan ensisijainen hoitomuoto. Perhehoidon tavoitteena on antaa perhehoidossa olevalle henkilölle mahdollisuus hoitoon perheessä ja läheisiin ihmissuhteisiin sekä edistää hänen perusturvallisuutta, sosiaalista kehitystään ja toimintakyvyn ylläpitoa. Perhehoitoon sijoitettu henkilö saa tarpeittensa mukaisen hoivan ja huolenpidon perheenjäsenenä.

Perhehoito on turvallista ja välittävää hoivaa ja huolenpitoa. Perhehoito on ikäihmisen voimavaroista ja tarpeista lähtevää, perustuen ikäihmisen ja hänen läheistensä kanssa yhdessä laadittuun hoito- ja palvelussuunnitelmaan. Perhehoito sopii, kun ikäihmisen fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä heikentävät muistiin vaikuttava sairaus, iän tuoma hauraus tai turvattomuuden tunne. Perhehoito on yksi vaihtoehto ikäihmisten palvelujen kokonaisuudessa. Jatkuva perhehoito tulee kysymykseen silloin, kun ikäihminen ei selviydy kotona omais- tai kotihoidon turvin, mutta ei tarvitse säännöllisesti ympärivuorokautista valvontaa, ohjausta ja hoivaa.

1.2 Perhehoidon järjestäminen ja vastuuhenkilöt

Perhehoitoa annetaan henkilölle, jonka hoitoa tai muuta huolenpitoa ei voida tarkoituksenmukaisesti järjestää hänen omassa kodissaan tai muita sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita hyväksi käyttäen, ja jonka ei katsota olevan laitoshuollon tarpeessa. Perhehoito tarjoaa kodinomaista asumista, perheen jäsenyyden, pysyviä ihmissuhteita sekä yksilöllistä hoitoa ja turvallisuutta. Perhehoidon asiakkaalla on muihin perhekodin jäseniin tasavertainen asema.

Lapinlahdella ikääntyvien (yli 65-vuotiaiden) perhehoito kuuluu vanhuspalveluiden palvelualueeseen. Organisaatiossa perhehoito on ennaltaehkäisevissä palveluissa ja suoraan vanhustyönjohtajan alaisuudessa. Ikääntyvien perhehoitoa toteutetaan

toimeksiantosopimussuhteisena perhehoitona. Perhehoitajan ja kunnan välisen toimeksiantosopimuksen tekemisestä vastaa vanhustyönjohtaja. Toimeksiantosopimus tehdään yhdessä perhehoitajan kanssa.

Lapinlahden kunnassa perhehoidon järjestämisestä huolehtivat vanhustyön johtaja ja asumispalveluiden esimies. Perhehoidon tiedottamisen, rekrytoinnin, valmennuksen ja perhehoidon aikaisen tuen järjestää kunta joko itse tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Perhehoidon valvonta on asumispalveluiden esimiehen vastuualueella.

Perhehoidon vastuuhenkilöiden tehtävät:

Asumispalveluiden esimies

- valvoo perhehoitoa yhteistyössä vanhustyönjohtajan kanssa
- suunnittelee ja järjestää perhehoitajien rekrytoinnin ja valmennuksen
- tekee arviokotikäynnit yhdessä vanhustyönjohtajan kanssa
- laatii asiakkaalle perhehoidon hoito- ja palvelusuunnitelmaan
- järjestää perhehoidon asiakkaiden tilapäishoidon perhehoitajan vapaiden aikana
- toimii perhehoidon yhdyshenkilönä
- suunnittelee ja toteuttaa perhehoitajien täydennyskoulutuksen tarvittaessa
- tiedottaa perhehoidon ajankohtaisista asioista perhehoitajille
- seuraa ja arvioi perhehoitoa yhteistyössä perhehoitajan kanssa
- tekee yhteistyötä Perhehoitoliiton kanssa

Vanhustyönjohtaja

- valmistelee yhteistyössä SAS-työryhmän kanssa perhehoitoon sijoituksen
- seuraa ikäihmisten perhehoidon talousarviota suunnitellusti
- tekee toimeksiantosopimukset
- tekee asiakkaalle asiakasmaksupäätöksen
- hyväksyy perhehoidon laskut
- vastaanottaa ja hyväksyy perhehoitajan ilmoituksen toteutuneista hoitopäivistä
- valvoo perhehoitoa yhdessä asumispalveluiden esimiehen kanssa

Kotihoidon palvelusihteeri

- valmistelee perhehoidon palvelu- ja maksupäätökset
- perhehoidossa olevan asiakkaan hoito- ja palvelusuunnitelman mukainen laskutus

Palkanlaskija

- perhehoidon palkkioiden ja kulukorvausten maksatus

1.3 Ikäihmisten perhehoidon muodot

Perhehoito perustuu yksilöllisiin asiakas-, hoito- ja palvelusuunnitelmiin ja se voi olla jatkuvaa tai lyhytaikaista.

Pitkäaikainen perhehoito on toistaiseksi voimassa olevaa perhehoitoa. Jatkuva perhehoidoksi hoito katsotaan silloin kun perhehoidon kesto on **enemmän kuin 14 vrk/kk**.

Lyhytaikainen perhehoito on määräaikaista perhehoitoa. Se voi olla ennakkoon tiedettyä tai äkilliseen tarpeeseen perustuvaa, ja kestoltaan **alle 14 vrk/kk**.

1.4. Ikäihmisten perhehoitoa säätelevä lainsäädäntö

Tämä toimintaohje perustuu perhehoitoa ohjaaviin ja määrittäviin lakeihin ja asetuksiin, joita ovat mm:

- Perhehoitajalaki (312/92) ja –asetus
- Sosiaalihuoltolaki (710/82) ja –asetus (419/92)
- Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/00)
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/92) ja asetus (912/92)
- Tapaturmavakuutuslaki
- Hallintolaki (434/03)
- Kotikuntalaki
- Laki kehitysvammaisten erityishuollosta
- Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista
- Mielenterveyslaki
- Hallintolain käyttölaki
- Tietosuojalaki
- Kunnallinen eläkelaki
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä
- Henkilötietolaki

2. PERHEHOITAJAN JA PERHEKODIN HYVÄKSYMINEN

Lapinlahden kunta hyväksyy perhehoitajan ja perhekodin sekä valvoo perhehoitoa.

2.1 Perhehoitaja

Perhehoitajalla tarkoitetaan henkilöä, joka hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan kanssa tekemänsä toimeksiantosopimuksen perusteella antaa kodissaan sosiaalihuoltolain mukaista perhehoitoa (Sosiaalihuoltolaki 710/82.).

Perhehoitajaksi voidaan hyväksyä henkilö, joka koulutuksensa, kokemuksensa tai henkilökohtaisten ominaisuuksiensa perusteella on sopiva antamaan perhehoitoa. Perhehoitajan terveydentila tulee olla riittävä ja hänellä tulee olla tehtävän vaatimat valmiudet ja voimavarat. Pitkäaikaiselta perhehoitajalta pyydetään lääkärinlausunto terveydentilasta. Perhekodissa hoidossa olevien määrä vaikuttaa perhehoitajalta edellytettävään koulutukseen. Perhehoitajana voi toimia parisuhteessa elävä tai yksinasuva henkilö.

Vanhustyönjohtaja antaa kiinnostuneille esitietoa perhehoidosta. Perhehoito on koko perheen asia ja jo selvittelytön vaiheissa kartoitetaan kaikkien perheenjäsenten mielipide perhehoitoperheeksi ryhtymisestä. Perhehaastattelujen jälkeen kunta järjestää valmennuksen hyväksytyille. Valmennus auttaa tekemään tietoisin päätöksen perhehoitajaksi ryhtymisestä ja antaa valmiuksia ryhtyä perhehoitajaksi.

Ikäihmisiä hoitavalta perhehoitajalla tulee olla valmius:

- pitää huolta ikäihmisen hyvinvoinnista
- auttaa ja tukea ikäihmistä hänen omien voimavarojensa hyödyntämisessä ja toimintakyvyn ylläpitämisessä
- mahdollistaa ja tukea ikäihmisen ja hänen läheistensä yhteydenpitoa
- tehdä yhteistyötä ikäihmisen asioissa
- sitoutua perhehoitajan tehtävään

2. PERHEKOTI

Perhekodin ominaisuuksia:

- Perhekodin tulee olla olosuhteiltaan sopiva siellä annettavalle hoidolle.
- Perhekodin tulee olla rakenteeltaan, tiloiltaan, varustetasoltaan turvallinen ja annettavalle hoidolle sopiva.
- Perhekoti on tarkoituksenmukainen, kodikas, viihtyisä ja siellä on myönteinen ilmapiiri.
- Perhekodin sijainti on sijoitettavan tarvitsemien palvelujen ja läheisten yhteydenpidon kannalta hyvä.
- Perhekodissa on turvallista asua.
- Perhehoitaja vastaa perhekodin turvallisuudesta myös poikkeusolojen aikana ja hän on velvollinen tekemään paloviranomaisten ja perhehoidon yhdyshenkilön esittämät mahdolliset turvallisuuteen liittyvät korjaustoimenpiteet välittömästi.
- Perhekodin tulee laatia pelastuslaitokselle turvallisuus selvitys ja pelastussuunnitelma. Perhekodin turvallisuutta koskevissa asioissa toimitaan yhteistyössä Kuopion pelastuslaitoksen kanssa.

Perhehoidossa olevalla on perhekodissa mahdollisuus yksityisyyteen:

- Perhekodissa asiakkaalle on lähtökohtaisesti varattu oma huone
- Perhehoitoon sijoitetulla on, niin halutessaan, mahdollisuus kalustaa ja sisustaa oma huoneensa
- Perhehoitoon sijoitetulla on käytössä kaikki kodin yhteiset tilat
- Perhehoidossa olevalla henkilöllä on perhekodissa tasa-arvoinen asema muiden perhekodin jäsenten kanssa

2.3 Perhekodin koko

Perhekodissa voidaan samanaikaisesti hoitaa enintään neljää (4) henkilöä hoitajan kanssa samassa taloudessa asuvat alle kouluikäiset lapset tai muut erityistä huolenpitoa vaativat henkilöt mukaan luettuna, jollei kyse ole hoidon antamisesta sisaruksille tai saman perheen jäsenille. Perhehoitajalta ei tällöin edellytetä erityistä koulutusta. (Perhehoitajalaki 1992/312)

Lain mukaan toimeksiantosopimussuhteisessa perhehoidossa voidaan hoitaa samanaikaisesti enintään seitsemää (7) henkilöä, jos perhekodissa annettavasta hoidosta ja muusta huolenpidosta vastaa vähintään kaksi hoitopaikassa asuvaa henkilöä, joista toisella on tehtävään soveltuva ammatillinen sosiaali- ja terveysalan koulutus ja riittävä kokemus hoito- tai kasvatustehtävistä. (Perhehoitajalaki 1992/312). Soveltuvaksi

tutkinnoksi katsotaan vähintään sosiaali- ja terveystieteiden perustutkinto (nykyinen toisen asteen tutkinto tai entinen kouluasteen tutkinto).

Erityisistä syistä voidaan samanaikaisesti hoidettavien henkilöiden enimmäismäärästä poiketa. Erityisenä tilanteena pidetään tilannetta, jos kyse on hoidon antamisesta perhehoitoon tuleville sisaruksille tai muille saman perheen jäsenille (esim. avo- tai aviopari). Enimmäismäärästä voidaan poiketa myös, jos hoidossa on samanaikaisesti vain täysi-ikäisiä henkilöitä ja heidän toimintakykynsä ja keskinäinen kanssakäymisensä mahdollistavat ylityksen. (Sosiaalihuoltolaki)

3. PERHEHOIDON HOITO- JA PALVELUSUUNNITELMA

Perhehoidossa olevalle ikäihmiselle tehdään hoito- ja palvelusuunnitelma. Suunnitelman tekoon osallistuvat ikäihminen, hänen läheisensä, perhehoitaja sekä kunnan ikäihmisten perhehoidosta vastaava viranhaltija. Suunnitelmaa tarkistetaan tarvittaessa, vähintään kerran vuodessa.

4. PERHEHOIDON TOIMEKSIANTOSOPIMUS

Toimeksiantosopimus on asiakirja, jossa perhehoitaja ja sijoittaja kunta/kuntayhtymä sopivat hoitosuhteeseen liittyvät molemminpuoliset oikeudet ja velvollisuudet. Toimeksiantosopimus tehdään jokaisesta perhehoitoon tulevasta henkilöstä erikseen. Toimeksiantosopimus tehdään toistaiseksi voimassa olevaksi (jatkuva perhehoito) tai määräaikaiseksi (lyhytaikainen tai määräaikainen perhehoito). Sopimus tarkistetaan tilanteen muuttuessa ja sitä ei voi muuttaa yksipuolisesti. Tarkistamisesta käydään neuvottelu, kun toinen osapuoli sitä vaatii. Toimeksiantosopimus tehdään ennen perhehoidon alkamista. (Perhehoitajalaki 1992/312.)

Toimeksiantosopimuksen sisältö:

1. Sopijaosapuolet
2. Perhehoidossa oleva henkilö
3. Palkkion saaja
4. Perhehoitajalle maksettava hoitopalkkio, kulukorvaus sekä hoitopalkkion ja kulu-korvauksen maksaminen vapaan ajalta ja perhehoidon keskeytyessä
5. Käynnistämiskorvaus ja sen mahdollinen takaisinperintä
6. Perhehoidossa olevan henkilön yksilöllisistä tarpeista johtuva erityisten kustannusten korvaaminen
7. Perhehoitajan oikeus vapaaseen, vapaapäivien toteuttaminen, hoidettavien hoidon järjestäminen, hoitopalkkion ja kustannusten korvaaminen vapaan ajalta
8. Sopimuksen kestoaika
9. Perhehoitajalle annettava valmennus, työnohjaus, täydennyskoulutus sekä niiden toteuttaminen

10. Perhehoidossa olevalle henkilölle kuukausittain maksettavat käyttövarat ja edunvalvonta
11. Perhehoitajan vaitiolovelvollisuus ja tarvittavien tietojen antaminen/saaminen perhehoidossa olevasta
12. Perhehoitajan ja hoidettavan vakuuttaminen
13. Tarvittavat muut asiat
14. Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen
15. Allekirjoitukset

Sopimuksen allekirjoittavat molemmat puoliset, jos he molemmat vastaavat perhehoitoon sijoitettujen hyvinvoinnista. Toimeksiantosopimuksen tehnyt henkilö ei ole Työsopimuslain (2001/55) 1 luvun 1§:ssä tarkoitetussa työsuhteessa sopimuksen tehneeseen kuntaan tai kuntayhtymään. (Työsopimuslaki 2001/55.)

Toimeksiantosopimukseen liitetään hoito- ja palvelusuunnitelma. Toimeksiantosopimus tarkistetaan hoidon kestoa tai sisältöä koskevien pysyvien muutosten vuoksi tai muutoin tarvittaessa.

Toimeksiantosopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Jos toimeksiantosopimuksessa ei ole toisin sovittu, voidaan toimeksiantosopimus irtisanoa päättymään irtisanomisesta seuraavan kahden kuukauden kuluttua. (Perhehoitajalaki 1992/312.)

Jos perhekoti tai siellä annettava hoito todetaan sopimattomaksi tai puutteelliseksi, hoidon järjestämisestä vastaavan kunnan/kuntayhtymän tulee pyrkiä saamaan aikaan korjaus. Jos puutetta ei korjata asetetussa määräajassa tai jos puutetta ei voida korjata ilman kohtuutonta vaivaa tai kohtuullisessa ajassa, toimeksiantosopimus voidaan purkaa välittömästi.

5. PERHEHOIDON PALKKIOT JA KORVAUKSET

Perhehoitajalle maksetaan hoitopalkkiota ja kulukorvausta. Lisäksi perhehoitajalle voidaan maksaa käynnistämiskorvausta. Perhehoitajalle maksettavista hoitopalkkioista ja muista kustannuskorvauksista säädetään tarkemmin perhehoitajalaissa.

Lapinlahden kunnan peruspalvelulautakunta päättää perhehoidon maksut ja tasokorotukset.

5.1 Hoitopalkkio

Hoitopalkkion suuruus määritellään hoitosopimusta solmittaessa ja sitä tarkistetaan tarvittaessa. Jollei toimeksiantosopimuksessa ole toisin sovittu, perhehoitajalla on oikeus saada hoidosta palkkiota. Hoitopalkkion määrä tarkistetaan kalenterivuositain työntekijän eläkelain (395/2006) 96 §:ssä tarkoitetulla palkkakertoimella.

Hoidosta maksettava palkkio perustuu kunkin hoidossa olevan henkilön yksilölliseen hoito- ja palvelusuunnitelmaan sekä hoitoon käytettävään aikaan ja hoidon vaativuuteen. Hoitopalkkio on veronalaista tuloa. Hoitoisuus arvioidaan yksilöllisesti käyttäen apuna Kelan hoitotukia sekä muistitestiä ja tarvittaessa muita arviointivälineitä (esim. RAVA) ja yksilöllistä harkintaa. Arvioinnista vastaa perhehoidosta vastaava työntekijä yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa.

Lapinlahden kunnan hoitopalkkiot vuodelle 2013:

Pitkäaikainen perhehoito (enemmän kuin 14 vrk/kk)

Taso 1.	720 €/kk	vanhukset, joilla kelan hoitotuki
Taso 2.	926 €/kk	vanhukset, joilla kelan korotettu hoitotuki
Taso 3.	1131 €/kk	vanhukset, joilla kelan erityishoitotuki

Viranhaltija voi erityisharkinnallaan korottaa hoidon vaativuudesta johtuen yllä olevia palkkioluokkia enintään 10 %.

Lyhytaikainen perhehoito (alle 14 vrk/kk)

I Hoitopalkkio

- vanhukset, kelan hoitotuki
- alle 5 tuntia 13 €/kerta
- yli 5 tuntia 45 €/päivä

II Hoitopalkkio

- vanhukset, joilla korotettu hoitotuki
- alle 5 tuntia 10 €/tunti
- yli 5 tuntia 55 €/päivä

III Hoitopalkkio

-vanhukset, joilla erityishoitotuki

-alle 5 tuntia 13 €/tunti

-yli 5 tuntia 73 €/päivä

Viranhaltija voi erityisharkinnallaan korottaa hoidon vaativuudesta johtuen yllä olevia palkkioluokkia.

5.2 Kulukorvaus

Perhehoitajalaki (1992) oikeuttaa perhehoitajan saamaan vähintään laissa määritellyn minimi kulukorvauksen. Kulukorvauksen määrää tarkistetaan kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti.

Kulukorvaus on perhehoitajalle veronalaista tuloa, jonka voi verotuksessa ilmoittaa verovähennyskelpoisena tulonhankkimiskuluna.

Kulukorvauksen tarkoituksena on korvata perhehoidossa olevan henkilön ravinnosta, asumisesta, virkistys- ja harrastustoiminnasta, henkilökohtaisista tarpeista ja muusta elatuksesta aiheutuvat tavanomaiset, jatkuvaluonteiset menot. Tiedossa olevista erityiskuluista sovitaan erikseen. Korvaus sisältää myös ne tavanomaiset terveydenhuollon kustannukset, joita ei muun lainsäädännön nojalla korvata.

Lapinlahden kunnan kulukorvaukset vuodelle 2013:

Pitkäaikainen perhehoito

530 €/kk

Lyhytaikainen perhehoito

21 €/päivä

5.3 Käynnistämiskorvaus

Lain mukaan perhehoitajalle voidaan maksaa perhehoidon käynnistämisestä aiheutuvista tarpeellisista kustannuksista korvausta.

Käynnistämiskorvauksen enimmäismäärä on 1.1.2013 lukien 2854,02 € perhehoidossa olevaa henkilöä kohti. Käynnistämiskorvauksen määrää tarkistetaan kalenterivuositain vuoden alusta elinkustannusindeksin edellisen vuoden lokakuun vuosimuutoksen mukaisesti (Perhehoitajalaki 312/92)

Käynnistämiskorvauksella on tarkoitus kattaa sijoitusvaiheessa hoidon ja perhekodin käynnistämisen kannalta välttämättömät uuden perhehoidossa olevan henkilön henkilökohtaiset ja yhteiseen talouteen liittyvät hankinnat.

Korvattavia kohteita voivat olla mm. asuntoon kohdistuvat välttämättömät pienet korjaus- ja muutostyöt, kalustaminen, vuodevaatteet, harrastusvälineet. Käynnistämiskorvausta voidaan käyttää myös perhehoitajien ennakkovalmennuksen osallistumismaksujen korvaamiseen.

Käynnistämiskorvauksesta sovitaan toimeksiantosopimuksessa ja hankinnoista sovitaan perhehoidon vastuuhenkilön kanssa. Käynnistämiskorvausta voidaan käyttää kahden vuoden kuluessa perhesijoituksen tapahduttua

Käynnistämiskorvausta voidaan myöntää silloin, kun korvausta ei voi saada muun lainsäädännön nojalla esim. vammaisen tarvitsemat asunnon muutostyöt tai apuvälineet tulee ensisijaisesti hankkia vammaispalveluna tai lääkinällisenä kuntoutuksena.

Käynnistämiskorvauksena tehdyt hankinnat ovat Lapinlahden kunnan omaisuutta. Poistoaika on 4 vuotta niin, että kunakin vuonna poistuu neljäsosa (25 %) hankinnan arvosta. Mikäli perhehoito lakkaa aiemmin, voidaan sopia kunnan kanssa osan takaisinmaksusta esim. pyytää perhehoitajalta ostotarjous tai esim. välineiden luovuttamisesta kunnalle. Näihin hankintoihin eivät kuulu kulutustavarat, joiden käyttöikä on 3 – 5 vuotta.

5.4 Perhehoitajan vapaapäivät ja maksettavat palkkiot ja kulukorvaukset vapaan ajalta

Kunnassa perhehoitajan vapaa-oikeus on 2 vrk/kk, jona hän on toiminut perhehoitajana vähintään 14 vrk. (Perhehoitajalaki 1992/312). Perhehoitajan oikeus vapaaseen lasketaan kalenterivuositain, vapaakausi alkaa 1.1. ja päättyy 31.12, ellei toisin sovita. Mikäli perhehoitokodissa on useampia kuin yksi hoidettava, tulee vapaa voida järjestää kaikkien asukkaiden osalta yhtä aikaa. Lisäksi tulee huomioida hoidettavien omat toiveet lyhytaikaisesta hoitopaikasta.

Vapaita voi halutessaan kerätä ja pitää ne yhtäjaksoisesti. Vapaat on kuitenkin pidettävä kuluvan kalenterivuoden aikana, lukuun ottamatta joulukuulta kertynyttä oikeutta vapaaseen, joka voidaan käyttää seuraavan tammikuun loppuun mennessä. Perhehoitajalla on vastuu siitä, että hän käyttää oikeutensa vapaaseen. Perhehoitajan tulee aina sopia kunnan/kuntayhtymän perhehoidon vastuuhenkilön kanssa hyvissä ajoin vapaiden toteuttamisesta.

Kunnan järjestäessä varahoidon perhehoitajan vapaan ajalle, maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkiot täysimääräisenä sekä 50 % kulukorvauksista. Mikäli perhehoitaja järjestää ja kustantaa varahoidon itse, maksetaan hoitopalkkio ja kulukorvaus täysimääräisenä. Tilapäisestä perhehoidosta kertyneet vapaat on huomioitu hoitopalkkiossa ja kulukorvauksessa.

5.5 Perhehoitajalle maksettavat korvaukset perhehoitajan sairastuessa

Perhehoitajan ollessa sairauden vuoksi tilapäisesti kykenemätön hoitamaan tehtävänsä ja kunta järjestää hoitoon sijoitetulle korvaavan hoidon, maksetaan perhehoitajalle hoitopalkkio ja kulukorvaus sairastumispäivän jälkeiseltä yhdeksältä arkipäivältä. Perhehoitaja on oikeutettu saamaan sairauspäivärahaa omavastuuajan (sairastumispäivä + 9 arkipäivää) jälkeen verotettavien tulojensa perusteella laskettavan sairausvakuutuspäivärahan suuruisena (Sairausvakuutuslaki 2001/1224). Kulukorvauksesta vähennetään 1/3, jos perhehoidossa oleva henkilö siirretään muualle hoitoon. Mikäli kunta hankki perhehoitajan kotiin sijaisen tämän loman ajaksi, kulukorvaus maksetaan normaalisti perhehoitajalle ja hoitopalkkio sijaishoitajalle.

Edellytyksenä sairausajan palkkionmaksamiselle on toimiminen perhehoitajana vähintään yhden kuukauden ajan ennen sairausloman alkua.

Mikäli hoito jatkuu perhekodissa perhehoitajan vastuulla sairausloman ajan, on perhehoitaja oikeutettu saamaan sekä sairauspäivärahan, kulukorvauksen ja hoitopalkkion. Kela päättää kuitenkin sairauspäivärahan maksamisesta.

Mikäli perhehoito keskeytyy muun kuin lomajärjestelyjen vuoksi perhehoitajasta riippuvasta syystä ja hoidettavat joudutaan sijoittamaan muualle, maksut keskeytyvät välittömästi.

5.6 Perhehoitajalle maksettavat korvaukset, kun perhehoito keskeytyy perhehoitajasta riippumattomasta syystä

Jos jatkuvassa perhehoidossa olevan henkilön perhehoito keskeytyy hoitajasta riippumattomasta syystä (esim. hoidettavan sairaalahoito, vierailu omaisten luona), maksetaan perhehoitajalle sekä hoitopalkkio että 2/3 kulukorvausta enintään 30 vrk/vuosi keskeytyksen jälkeen, ellei tilalle tule toista henkilöä perhehoitoon. Tällöin perhehoitajan edellytetään pitävän yhteyttä hoidettavaan ja olevan yhteistyössä hoitopaikan kanssa.

Hoidettavan tulo- ja lähtöpäivää ei lasketa poissaolopäiviksi.

5.7 Perhehoitajalle maksettavat korvaukset erinäisissä poikkeustapauksissa

Perhehoitajan osallistuminen perhehoidon vastuuhenkilön kanssa yhteisesti sovittuihin tilaisuuksiin: työnohjaukseen, koulutukseen tai vertaisryhmätoimintaan, ei vaikuta hänelle maksettavan hoitopalkkion ja kulukorvauksen määrään vähentävästi. Perhehoitaja ja perhehoidon vastuuhenkilö sopivat perhehoidossa olevien henkilöiden hoidon järjestämisestä kyseessä olevalle ajalle.

6. PERHEHOITAJAN ELÄKETURVA JA VAKUUTUKSET

Perhehoitajan eläketurva määräytyy peruseläketurvan mukaisesti ja kertyvän eläkkeen suuruus määräytyy hoitopalkkion mukaan. Perhehoitajan eläketurvasta säädetään kunnallisessa eläkelaisissa (549/2003). Perhehoitaja voi jäädä 60-vuotiaana osa-aikaeläkkeelle ja 63 – 68-vuotiaana eläkkeelle.

Perhehoitajalla on lakisääteinen tapaturmavakuutusturva (Tapaturmavakuutuslaki 608/48, Perhehoitajalaki 1992). Kunta vakuuttaa perhehoitajat tehtävässä tapahtuvan tapaturman varalta.

Vahinkojen korvaamisesta on säädetty vahingonkorvauslaissa. Perhehoitaja vastaa hoidettavalle, tämän omaisuudelle tai ulkopuolisille aiheuttamistaan vahingoista. Vahingon sattuessa asia selvitetään yhdessä perhehoitajan ja perhehoitoon sijoittajan kanssa. Perhehoitoon sijoitetuille henkilöille ei ole tapaturman varalta vakuutusta. Perhehoidettavan aiheuttamiin vahinkoihin ei ole vakuutusta. Perhehoitajan tulee turvata toimintansa tarpeenmukaisin vakuutuksin (laajennettu kotivakuutus, vastuuvakuutus).

7. PERHEHOITAJAN TUKI JA OHJAUS

Kunnassa on nimetty ikääntyvien perhehoidosta vastaava työntekijä, jonka vastuulla on perhehoitajan tuen ja ohjauksen järjestäminen. Perhehoitajan oikeuksista ja hänen asemaansa koskevista asioista säädetään perhehoitajalaissa ja niistä sovitaan toimeksiantosopimuksessa.

7.1 Perhehoitajan valmennus, koulutus ja työnohjaus

Perhehoitajien valmennus ja täydennyskoulutus järjestetään seudullisesti yhdessä alueen oppilaitosten kanssa. Täydennyskoulutus voidaan nivoa myös muihin sosiaali- ja terveydenhuollon alalla kuntien toimesta järjestettäviin koulutuksiin, joihin osallistumista tuetaan matkakorvauksin. Työnohjausta järjestetään tarvittaessa.

7.2 Perhehoidon ohjaus- ja valvontakäynnit

Jokaisella perhehoitajalla on tiedossa perhehoidon vastuuhenkilön ja yhteistyötä tekevien avainhenkilöiden yhteystiedot.

Perhehoidon vastuuhenkilö tekee perhehoitokotiin valvontakäyntejä vähintään 1 krt/vuosi ja ohjaus- ja tukikäyntejä tarpeen mukaan.

7.3 Perhehoitajan muistaminen ja etuudet

Perhehoitajia muistetaan merkkipäivinä: 50 v ja 60 v sekä eläkkeelle jäädessä. Perhehoitajalle voidaan tarjota mahdollisuuksien mukaan kunnan työntekijöille tarjottavia henkilöstöetuja hyvinvoinnin edistämiseksi (esim. maksuton uimahalli/kuntosalivuoro).

8. PERHEHOITON SIOJITETUN ASEMA

8.1 Hoito- ja palvelusuunnitelma

Perhehoidon toteuttamisesta sovitaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Perhehoitoon sijoitetaan vain sijoitetun omalla tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella. Hallinnollisen päätöksen perhehoitoon sijoittamisesta tekee viranhaltija, jolle ao. kunta/kuntayhtymä on tehtävän delegoinut. Hän toimii myös yhteyshenkilönä. Päätös perustuu aina sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muiden asiantuntijoiden yhteiseen arviointiin. Perhehoitosijoitus valmistellaan siten, että sijoitetulla, hänen omaisillaan ja perhehoitajalla on mahdollisuus tutustua toisiinsa perhehoidon suunnitteluvaiheessa. Hoito- ja palvelusuunnitelmassa sovitaan perhehoidossa olevan henkilön yksityisvarojen hoidosta. Yksityisvarojen hoidossa noudatetaan Kuntaliiton Yleiskirjeen 4/80/2000 ohjetta.

8.2 Perhehoidon asiakasmaksu ja asiakkaan käyttövarat

Sosiaalihuoltolain 25 §:ssä tarkoitetusta perhehoidosta voidaan periä asiakasmaksua samalla tavoin kuin pitkäaikaisessa laitoshoidossa. Perhehoidon asiakasmaksuista säädetään asiakasmaksuasetuksen (251/2003) 19 §:ssä. Lapinlahden kunnassa perhehoidon asiakasmaksut määräytyvät samalla tavoin kuin kunnan omissa asumispalveluissa.

Perhehoidon asiakasmaksu määräytyy asiakkaan nettotulojen mukaan. Vuorokausimaksu on kuukausimaksu jaettuna 30:lla. Perhehoidossa asuvan henkilön omaan käyttöön käyttövaraksi jää 18 % nettotuloista, kuitenkin vähintään 140 €. Mikäli perhehoidossa asuvalla on puoliso, joka ei asu perhehoidossa ja jonka tulot ovat pienemmät kuin perhehoidossa asuvan, maksu on 41 % yhteisistä tuloista.

Lyhytaikaisesta perhehoidosta peritään 25 €/vrk. Mikäli lyhytaikaista perhehoitoa järjestetään omaishoitajan vapaan ajaksi, peritään hoidosta asiakkaalta 10,60 €/päivä (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734).

Jos asiakas siirtyy perhehoidosta suoraan laitoshoittoon, ei perhehoidon asiakasmaksua siirtopäivältä peritä. Jatkuvan perhehoidon asiakkaan kuukausimaksu ei saa ylittää palvelun tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia. Perhehoidossa olevalta asiakkaalta ei peritä päällekkäin muita avohoidon palvelumaksuja, kuten kotihoidon maksu tai päivätoiminnan maksu.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 11 §:n mukaan asiakasmaksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734).

8.3 Perhehoidon asiakkaan yksityisvarat ja omaisuusluettelo

Perhehoidon asiakkaan varoista huolehtiminen kuuluu ensisijaisesti hänelle itselleen tai hänen edunvalvojalleen. Jos asiakkaalla on edunvalvoja, tulee perhehoitajan neuvotella asiakkaan varojen käyttöä koskevista periaatteista edunvalvojan ja perhehoidon vastuuhenkilön kanssa.

Jatkuvan perhehoidon asiakkaan perhehoitokodissa olevasta kiinteästä omaisuudesta on pidettävä omaisuusluettelo. Omaisuusluettelo laaditaan perhehoidon alkaessa ja perhehoitaja päivittää omaisuusluettelo yhdessä edunvalvojan tai perhehoidon vastuuhenkilön kanssa.

9. SALASSAPITO JA VAITIOLOVELVOLLISUUS

Perhehoitajalle voidaan antaa välttämättömät tiedot sosiaalihuollon toimenpiteen toteuttamiseksi (Asiakslaki 17.4§). Perhehoitajalla on vaitiolovelvollisuus (Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista 2000/812), mikä tarkoittaa sitä, että asiakasta koskevia salassa pidettäviä tietoja ei saa ilmaista sivullisille myöskään siltä osin kun ne koskevat muita kun asiakasta itseään. Salassa pidettäviä tietoja ei saa käyttää myöskään omaksi tai toisen hyödyksi tai toisen vahingoksi. Salassapito- ja vaitiolovelvollisuus on voimassa myös hoitosuhteen päättymisen jälkeen. Perhehoidossa salassapito- ja vaitiolovelvollisuus koskevat myös hoitajan perheenjäseniä.

Salassa pidettävistä tiedoista voi sivullisille antaa tietoa asiakkaan nimenomaisella suostumuksella tai hänen laillisen edustajansa suostumuksella (edustajalla on laillinen oikeus saada tietoja).

10. ASIAKIRJOJEN SÄILYTTÄMINEN

Perhehoitaja sitoutuu säilyttämään perhehoidettavaa koskevat asiakirjat asiakaskohtaisissa kansioissa perhekodissa lukitussa kaapissa. Perhehoidon päättyessä hoidettavaa koskevat asiakirjat palautetaan sijoittavalle kunnalle/kuntayhtymälle.

11. TOIMINTAOHJEEN VOIMAANTULO

Päivitetty ikääntyvien perhehoidon toimintaohje tulee voimaan 1.1.2013